

Svět práce

Vyučovací předmět **Svět práce** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Vyučovací proces prostřednictvím pracovních praktických činností směřuje k tomu, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, poznali vybrané materiály a jejich vlastnosti, naučili se při práci používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky, osvojili se zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a základy organizace a plánování práce. Cílem je také vytváření si pozitivního vztahu k práci a odpovědnosti za tvořivé postoje k vlastní činnosti a její kvalitě, získání orientace v různých oborech lidské činnosti a prvotních poznatků a dovedností významných pro jejich další životní a profesní orientace.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen do 4 tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

Podle jednoduchých postupů žák vytváří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, postupuje podle návodů a předloh. Žák vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu, využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.

Konstrukční činnosti

Žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. Žák provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.

Pěstitelské práce

Žák provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny. Žák provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny, volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.

Příprava pokrmů

Žák připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování. Žák se orientuje v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 2. stupni rozdělen do 5 tematických okruhů:

Práce s technickými materiály

Žák pracuje s vybranými druhy materiálů – dřevo, plast, kovy, poznává jejich vlastnosti, užívá vhodných pracovních nástrojů při jednoduchých pracovních postupech.

Design a konstruování

Žáci pracují s různými druhy stavebnic, sestavují jednoduché modely podle návodů a plánů, navrhují a sestavují jednoduché konstrukční prvky, porovnávají jejich funkčnost, stabilitu atd.

Pěstitelské práce a chovatelství

Žáci se seznamují s podmínkami pro život rostlin, se základy péče o pokojové i venkovní rostliny, s možnostmi ochrany půdy i životního prostředí, poznávají podmínky pro chov zvířat, hygienu a bezpečnost jejich chovu.

Provoz a údržba domácnosti

Žáci se seznamují s podmínkami chodu domácnosti (ekonomická, finanční stránka), učí se správně zacházet s nástroji a nářadím pro drobnou domácí údržbu včetně obsluhy el. spotřebičů, orientují se v jejich obsluze, používání návodů

Svět práce

Žáci poznávají možnosti dalšího vzdělávání, seznamují se se spektrem studijních oborů, pracují s profesními informacemi, utřídí své cíle, učí se pracovat s informacemi o profesích a poradenských službách, získávají informace o pracovních příležitostech.

Vyučovací předmět **Svět práce** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících na 1 i 2. stupni a má následující časovou dotaci:

1. ročník – 1 hodina/týden
2. ročník – 1 hodina/týden
3. ročník – 1 hodina/týden
4. ročník – 1 hodina/týden
5. ročník – 1 hodina/týden
6. ročník – 1 hodina/týden
7. ročník – 1 hodina/týden
8. ročník – 1 hodina/týden
9. ročník – 1 hodina/týden

Výuka se realizuje ve třídách, ve specializovaných prostorách, popř. v terénu či formou exkurzí.

Výchovné a vzdělávací postupy v předmětu **Svět práce** směřují k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Vedeme žáka:

- k získávání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- ke kritickému posuzování výsledků své práce
- k pozitivnímu vztahu k práci a odpovědnosti za výsledky své práce
- k osvojování informací a poznatků vedoucích k získání orientace v různých oborech lidské činnosti

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka:

- k promýšlení vhodných postupů při řešení zadaných úkolů
- k samostatnému rozhodování
- k uplatňování vlastních nápadů a kreativitě
- k respektování nápadů jiných a snaze o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka:

- k používání a porozumění pracovním návodům, dokumentům a dostupné technice, učí se je využívat k vlastní práci
- k spolupráci s ostatními spolužáky, k dovednostem požádat o radu, pomoc

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka:

- k účinné spolupráci ve skupině a vzájemné pomoci
- k vytváření a dodržování pravidel v týmu
- k pochopení pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci

Kompetence občanské

Vedeme žáka:

- k osvojování kladných hodnot ve vztahu k práci člověka, k technice a životnímu prostředí
- k samostatnosti a snaze se neustále zlepšovat
- k učení se organizovat svou práci tak, aby chránili své zdraví i zdraví své okolí a přispívali k ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

Vedeme žáka:

- ke správnému používání materiálů a nástrojů za dodržení bezpečnosti a hygieny
- k pochopení vlastností specifických pro daný materiál a následně pro správný výběr materiálu
- ke snahám o kvalitu, funkčnost, hospodárnost
- k efektivnímu využití pracovního postupu, k čistotě a pořádku na pracovišti

Kompetence digitální

Vedeme žáka:

- k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování a sdílení dat a informací
- k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení a jejich využívání při zapojení se do společnosti
- k využívání digitálních technologií, které usnadní práci a učení
- k pochopení významu digitálních technologií pro společnost
- k seznámení se s novými technologiemi

Mezipředmětové vztahy:

- **Český jazyk** – popis pracovního postupu
- **Matematika** – výpočty, měření a nákresy
- **Prvouka** – přírodní materiály
- **Přírodověda** – přírodní materiály
- **Přírodopis** – práce s přírodninami, pěstitelství, péče o zvíře
- **Fyzika** – práce s elektrickým spotřebičem
- **Chemie** – práce s chemikáliemi
- **Výtvarná výchova** – design a navrhování
- **Výchova k občanství** – práce se Zákoníkem práce
- **Výtvarná výchova** – kresba

Formy a metody práce:

- názorně demonstrační
- simulační metody
- praktické metody
- skupinové a kooperativní vyučování
- pokus, pozorování, exkurze